

ΜΕΤΑΞΙΑ ΚΡΑΛΛΗ

Συγγραφέας του μπεστ σέλερ ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΚΙ ΕΝΑ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Κάπου κυρίς να το ξέρουμε

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ: 10.000 ΑΝΤΙΤΥΠΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Κάπου χωρίς να το ξέρουμε**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Μεταξία Κράλλη
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Ευδοξία Μπινοπούλου
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά

© Μεταξία Κράλλη, 2019
© Εικόνων εξωφύλλου: terriana, kokoroyuki/123RF, Vivian Valdez, EyeEm/GettyImages
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2019

Πρώτη έκδοση: Απρίλιος 2019, 10.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-2913-7
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-2914-4

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε. | PSYCHOLOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Από το 1979 | Publishers since 1979

Έδρα:	Head Office:
Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση	121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Βιβλιοπωλείο:	Bookstore:
Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα	13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550	Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550

e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΜΕΤΑΞΙΑ ΚΡΑΛΛΗ

Κάπου
κυρίς να το
ξέρουμε

*Στον Βασίλη που έφυγε,
στον Οδυσσέα που ήρθε*

Δυο λόγια

Ο μπαμπάς μου δεν είχε διαβάσει τα πρώτα βιβλία μου. «Τα ξεκίνησα, βρε παιδί μου, αλλά...» Δεκαετίες σκληρής δουλειάς τον είχαν μάθει να διαχειρίζεται με μεγάλη φειδώ τον ελάχιστο ελεύθερο χρόνο του. Αρκετό ποδόσφαιρο –αν και μονίμως γκρίνιαζε πως μετά τον Πούσκας, τον Κρόιφ και τον Πελέ δεν είχε εμφανιστεί κανένας που να τους φτάνει έστω στο μικρό τους δαχτυλάκι–, διάβασμα δύο τριών εφημερίδων και, σπανιότατα, κάποιο βιβλίο, συνήθως πολιτικό. Ακόμα και στα χρόνια μετά τη συνταξιοδότησή του δεν μπόρεσε να συνηθίσει και ν' αγαπήσει τα μυθιστορήματα.

Καμάρωνε όμως. «Η μικρή γράφει», έλεγε στους φίλους του. Θυμάμαι με γέλια έναν που μου τηλεφώνησε μέσα στην αγανάκτηση. «Το βιβλιοπωλείο της γειτονιάς μου δε σ' έχει. Πήγα το πρωί να σ' αγοράσω κι ούτε σ' ήξεραν ούτε σ' έβρισκαν στον υπολογιστή τους. Απαράδεκτο να μην προωθούν τους νέους συγγραφείς!» «Πώς με ζητήσατε, κύριε Στάθη;» «Πώς να σε ζητήσω; Ως... (το επώνυμό μου)». Του εξήγησα τα περί ψευδωνύμου. «Α! Τσάμπα τους έβρισα δηλαδή τους ανθρώπους».

«Δε γράφεις κανένα ιστορικό;» παραπονιόταν ο μπαμπάς μου. «Μήπως το διαβάσω κι εγώ;» Όταν εκδόθηκε το *Κάποτε στη Σαλονίκη* του το πήγα. Πια ξέραμε –εμείς, όχι αυτός– πως η πορεία της υγείας του ήταν μη αναστρέψιμη. Με πό-

νεσε να γράψω στην αφιέρωση στον μπαμπά και στη μαμά γνωρίζοντας πως ήταν η τελευταία φορά που θα μπορούσα να του χαρίσω ένα βιβλίο μου. Κι ας μην το κατέβαζε ποτέ από το ράφι. Μου έκανε όμως το δώρο αυτό το μυθιστόρημα να το διαβάσει και να μου πει ότι το χάρηκε. Πιστεύω πως ήταν ειλικρινής. Μιλούσε για την πόλη όπου είχε ζήσει ως φοιτητής και την είχε αγαπήσει πολύ.

Πρόλαβε ακόμα να μάθει ότι το εγγόني του είχε ξεκινήσει το ταξίδι του για να μας συναντήσει. Δεν άντεξε όμως να το περιμένει να φτάσει.

Όταν μας άφησε είχα ξεκινήσει ήδη μια ιστορία. Όσο όμως και να προσπάθησα να τη συνεχίσω, στάθηκε αδύνατο. Επιτακτική γεννήθηκε η επιθυμία να μιλήσω για κάτι άλλο, κάτι που θα τον αφορούσε. Άρχισα λοιπόν να σκαρώνω σκηνές για μια κοπέλα που γεννήθηκε την εποχή που γεννήθηκα, μεγάλωσε στην πόλη όπου μεγάλωσα, σπούδασε στη χώρα όπου σπούδασα, κι όλα αυτά τα κομμάτια είχαν αναγκαστικά εικόνες από τα δικά μου παιδικά και νεανικά χρόνια κι από εκείνον.

Το γράψιμο πάντοτε μου κρατάει καλή συντροφιά. Με διασκεδάζει, με στηρίζει, με παρηγορεί. Αυτή τη φορά όμως έκανε κάτι πολύ περισσότερο. Απάλυνε μέσα μου το πένθος, με βοήθησε να στρέψω τη ματιά μου, κάθε μέρα που περνούσε και περισσότερο, από τον μπαμπά μου που έφυγε, στον γιο μου που ερχόταν.

Χαίρομαι στη σκέψη ότι τώρα που ο μικρός Οδυσσέας κάνει, κυριολεκτικώς και μεταφορικώς, τα πρώτα του βήματα, ο παππούς Βασίλης είναι κοντά του και τον κρατάει από το χέρι, για να μη σκοντάψει.

Κεφάλαιο πρώτο

1979

«Πιο ψηλά! Πιο ψηλά!»

Η Χρύσα τσιρίζει και απαιτεί, και η γιαγιά δεν της χαλάει χατίρι. Στις κούνιες θέλει να πηγαίνει ίσαμε τον ουρανό. Μια δυο φορές ξεθαρρεύτηκε και άφησε τα χέρια, αλλά τότε η γιαγιά αγρίεψε και της είπε ότι, αν το ξανάκανε, δε θα την έφερνε άλλη φορά στην παιδική χαρά.

Σοβαρή απειλή και το κοριτσάκι συμμορφώθηκε. Κρίμα όμως! Όταν είσαι ψηλά κι αφήνεις τα χέρια από τις αλυσίδες είναι σαν να πετάς.

Ο κόσμος γύρω της λάμπει. Οι άνθρωποι γελάνε, τα κτίρια μικραίνουν, ο παράδεισος είναι εδώ και τον πιάνει. Ανεμελιά που την οφείλει αποκλειστικά και μόνο στα τέσσερά της χρόνια. Γιατί, στην πραγματικότητα, η παιδική χαρά της γειτονιάς της δεν είναι τόσο ζηλευτή. Μια τραμπάλα, μια τσουλήθρα, τρεις παιδικές κούνιες, τρεις για μεγαλύτερα παιδιά, αυτές χωρίς την πλάτη και την αλυσίδα μπροστά. Όλα τα παιχνίδια τρίζουν. «Τι κάνει κι αυτός ο δήμος;» διαμαρτύρονται οι γονείς. Η γιαγιά δε διαμαρτύρεται. Κουνάει μόνο το κεφάλι της σαν άνθρωπος που έχει δει πολλά, που ξέρει ακόμα περισσότερα και που δεν έχει νόημα να τα μοιραστεί με τους άλλους.

Κοντεύει τα εξήντα πέντε και είναι γέννημα θρέμμα της γειτονιάς. Τα χρόνια εκείνα βέβαια δεν ήταν γειτονιά. Λίγα σπίτια υπήρχαν μόνο μέσα σε ατέλειωτα περιβόλια. Περιβολάρηδες ήταν όλοι στην οικογένειά της, ο πατέρας της, ο παππούς της, οι θείοι της. Τα μπουστάνια τους έστεκαν μαζεμένα γύρω από το ποτάμι, που τότε ακόμη είχε νερό. Μην κοιτάς τώρα που το μπάζωσαν και τα αυτοκίνητα περνάνε πάνω από το τσιμέντο. Τις χειμωνιάτικες μέρες μόνο αχνοφαίνεται μια λωρίδα που κατηφορίζει προς τον Πειραιά. Βρόμικη, λασπωμένη και πράσινη. Δε θέλει καν να την κοιτάζει η γιαγιά, γιατί θυμάται τα ορμητικά νερά όταν ήταν εκείνη παιδί στην ηλικία της Χρύσας. Κατέβαινε με τ' αδέρφια της και τα ξαδέλφια της στις όχθες του Κηφισού, να πιάσουν βατράχια. Τις νύχτες ακούγανε τ' αηδόνια. Τώρα το μόνο που έχει μείνει να επικυρώνει τις αναμνήσεις της είναι το όνομα της γέφυρας. Ροσινιόλ. Έτσι λένε το αηδόνι στα γαλλικά. Όχι πως έμαθε ποτέ της γαλλικά η κυρία Γιάννα.

Με το ζόρι τελείωσε το δημοτικό. Κάποιος θα έλεγε ότι έφταιγε που έχασε τον πατέρα της μικρή. Μόλις δώδεκα χρόνων ήταν. Δε βαριέσαι όμως! Και τα ξαδέλφια της, που είχαν τους πατεράδες τους μέχρι που έγιναν σωστοί άντρες και σωστές γυναίκες, γράμματα πολλά δε μάθανε. Δημοτικό, άντε λίγες τάξεις στο γυμνάσιο και βουρ, στα περιβόλια τα αγόρια, στο σπίτι να περιμένουν τον γαμπρό τα κορίτσια.

Λάθος, μεγάλο λάθος! Το παραδέχεται τώρα η γιαγιά. Γίνονταν έτσι έρμαιο στον κάθε εκμεταλλευτή. Να! Αυτό που συνέβη στη δική της οικογένεια. Πέθανε ο πατέρας, έμπλεξε η μάνα με τα κληρονομικά του. Κι εκείνη του δημοτικού ήταν, κόρη άλλου περιβολάρη που την παντρεύανε με προξενιό. Έτσι παντρεύονταν τότε όλοι με τα κτήματα γύρω από το ποτάμι. Μεταξύ τους. Του δημοτικού λοιπόν, το ίδιο κι η μεγάλη αδελφή της κυρίας Γιάννας που ήταν τότε στα δεκαεπτά και κεντούσε στο σπίτι τα προικιά της, το ίδιο και

τ' αγόρια που είχαν κιόλας σταματήσει για να βοηθήσουν τον πατέρα τους στα κτήματα.

Ποια κτήματα; Φαγώθηκαν όλα στα δικαστήρια. Έμπλεξε η χήρα σε διαφορές με το σόι του άντρα της που αμφισβητούσε τις εκτάσεις στις οποίες είχε ιδιοκτησία ο μακαρίτης. Κάποιοι είπαν ότι ο μεγάλος της ο κουνιάδος είχε δώσει χρήματα στους δικηγόρους της για να μην υπερασπιστούν σωστά τη νύφη του. Αλήθεια; Ψέματα; Η κυρία Γιάννα δεν έμαθε ποτέ. Ο θεός της πάντως είχε κακό τέλος. Τον σκότωσαν οι Γερμανοί μέσα στο σπίτι του το '43. Αντίποινα για τέσσερις στρατιώτες που είχαν βρει σφαγμένους στις όχθες του Κηφισού. Φάγανε κι άλλους δώδεκα από τα περιβόλια εκείνη τη μέρα, τρεις νοικοκυραίους, εννιά εργάτες και τον γκαντέμη της υπόθεσης, έναν υπάλληλο της Εθνικής Τράπεζας που είχε την κακή έμπνευση να πάει εκείνη την ημέρα να συλλέξει από τους περιβολάρηδες του Κηφισού τα χρήματα που είχαν για κατάθεση. Τόσο πολλά ήταν, που η τράπεζα έστειλε άνθρωπό της μια φορά τον μήνα στα σπίτια για να διεκπεραιώνει τις συναλλαγές. «Τον τιμώρησε ο Θεός!» είχε πει η μητέρα της όταν το έμαθε. Όχι για τον υπάλληλο βέβαια, αυτός είπαμε, ήταν ο γκαντέμης. Τον κουνιάδο της εννοούσε, που πλήρωσε έτσι τις παλιανθρωπιές του. Σήκωσε τα μάτια της στον ουρανό η προγιαγιά κι έκανε τον σταυρό της, αποδεχόμενη τη θεία δίκη.

Αναστενάζει η κυρία Γιάννα καθώς δίνει ακόμα μια σπρωξιά στην εγγονή της. Στενοχωριέται όταν φέρνει στον νου τον θείο της και το κακό που τους έκανε. Άνθρωπος όμως! Ν' αφήσει τα ορφανά ανίψια του, το ίδιο του το αίμα, χωρίς δραχμή στην τσέπη; Από κει πήρε την κατηφόρα η οικογένειά της. Πρώτα χάλασε ο αρραβώνας της μεγάλης της αδελφής. Ο γαμπρός βρήκε μια αφορμή και ζήτησε το δαχτυλίδι πίσω όταν κατάλαβε ότι η προίκα που περίμενε είχε κάνει φτερά. Έμεινε η Αθανασία ανύπαντρη και

μαραζωμένη μέσα στο σπίτι. Άλλο προξενιό δε δέχτηκε – όχι πως της ήρθαν και πολλά– κι έφυγε από καρδιά προτού κλείσει τα σαράντα πέντε. Τα αγόρια, χωρίς γράμματα, χωρίς περιβόλια, μπλέξανε με κακές παρές. Πολυτεχνίτες κι ερημοσπίτες, ρέμπελοι και σουλατσαδόροι, ούτε προκοπή κάνανε ούτε οικογένειες. Συγχωρέθηκαν πια κι αυτοί. Στα πενήντα του ο Μήτσος από την κακιά αρρώστια, στα πενήντα πέντε του ο Παντελής από το συκώτι του. Εμ, με τόσο κρασί που έπινε!

Ρίχνει μια ματιά γύρω της και αναστενάζει ξανά. Πέρα από το να θυμάται τα δικά της βάσανα, θλίβεται και για το κατάντημα της γειτονιάς της. Τσιμέντο και πάλι τσιμέντο, και μικρές, σκοτεινές πολυκατοικίες. Αυλές πουθενά. Με το ζόρι κατάφερε εκείνη να έχει μια τοσοδούλικη αυλίτσα στο πίσω μέρος του διώροφου που χτίσανε με τον άντρα της. Σε οικόπεδο που αγόρασαν από έναν ξάδελφό της. Εκείνη! Ν' αγοράσει οικόπεδο στα περιβόλια του πατέρα της! Είπαμε όμως. Το δικό τους μερτικό το φάγανε οι δικηγόροι κι ο άσπλαχνος θείος. Να είχαμε τουλάχιστον καταφέρει να κρατήσουμε κάποια στρέμματα, σκέφτεται με λύπη και δεν είναι η πρώτη φορά. Όλα της τα ξαδέλφια κάνανε τα κτήματα οικόπεδα και τα μοσχοπουλήσανε. Ακόμη τα μοσχοπουλάνε ή τα κρατάνε κι εισπράττουν βαρβάτα ενοίκια. Ιδίως από τότε που μπαζώθηκε το ποτάμι και έγινε ο μεγάλος δρόμος. Ιδιοκτησία φάτσα στην Εθνική, σου λέει ο άλλος. Και να τα βενζινάδικα και να οι αντιπροσωπίες και να τα συνεργεία αυτοκινητών. Δεν ξέρουν πού να τα βάλουν τα λεφτά τους οι συγγενείς της κι ας τελείωσαν μόνο το δημοτικό.

«Κι όλα αυτά χάρη στα περιβόλια», αναστενάζει πάλι η κυρία Γιάννα και ρίχνει μια ματιά γύρω της λες και βλέπει τις ντοματιές φυτεμένες στη σειρά κι ακούει τ' αηδόνια, τα ροσινιόλ ντε, να τραγουδάνε τις νύχτες. Το μόνο που αντικρίζει όμως είναι τις πολυκατοικίες που κοντεύουν να πνί-

ξουν τη μικρή παιδική χαρά και το μόνο που ακούει είναι την τσιρίδα της εγγονής της.

«Πιο ψηλά, γιαγιά! Πιο ψηλά!»

Γελάει και της κάνει το χατίρι. Όση τρυφεράδα δεν έδειξε στην κόρη της δείχνει τώρα στα εγγόνια της. Στο παιδί της δεν προλάβαινε. Έπρεπε να δουλέψει σκληρά, δεν είχε χρόνο. Μοδίστρα ήταν από τα δώδεκά της που ορφάνεψε μέχρι πριν από επτά χρόνια που σταμάτησε. Καμπούριασε πάνω στο βελόνι. Κάποια στιγμή θεώρησε ότι με τον γάμο της θα ξέφευγε από τη σκληρή δουλειά. Γι' αυτό εξάλλου τον πήρε τον Θανάση. Επειδή ήταν φοιτητής στην Ιατρική, μια μέρα θα γινόταν χειρουργός και δε θα καταδεχόταν η γυναίκα του να είναι ράφτρα. Την πίεσε η μάνα της, την πίεσαν τ' αδέρφια της να μη χάσει τη μεγάλη τύχη. Από τον Μήτσο μάλιστα, τον μεγάλο, που ήταν αφύσ και σήκωνε εύκολα το χέρι του, έφαγε χαστούκι όταν τόλμησε να πει ότι δεν της γέμιζε το μάτι, έτσι κοντούλης κι αδυνατούλης που ήταν.

Τους άκουσε και τι κατάλαβε; Ποτέ του δεν έγινε γιατρός ο Θανάσης για να ντρέπεται να έχει γυναίκα ράφτρα και να την τραβήξει από τη δουλειά. Με τη βιασύνη των δικών της να γίνει γρήγορα ο γάμος μπας κι ο γαμπρός άλλαζε γνώμη, τ' αδέρφια του Θανάση στην Πάτρα θύμωσαν και του κόψανε το μηνιαίο επίδομα. Καθόλου δεν τους άρεσε που ο «μικρός», που τον σπούδαζαν με τόσες θυσίες, αντί να κοιτάει τα μαθήματά του ξεμυαλίστηκε με μια Αθηναία μοδιστρούλα. Εκείνοι υπολόγιζαν να τον γυρίσουν πίσω με το πτυχίο του και του είχαν ήδη έτοιμες τρεις νύφες με μεγάλη προίκα. Κλινική λογάριαζαν να του φτιάξουν με τον γάμο του. Άναψαν λοιπόν και κόρωσαν και του απαγόρευαν να προχωρήσει με τα σχέδιά του. Ο Θανάσης, ερωτευμένος μέχρι τα μπούνια, τους παράκουσε. Παράκουσε εκείνος, κόψανε τα εμβάσματα αυτοί. Αν ήταν γονείς, ίσως και να μην το τραβούσαν τόσο. Οι γονείς όμως είχαν πεθάνει και τ' αδέρφια

του Θανάση μαλάκωσαν και θέλησαν να ξαναδούν τον «μικρό» είκοσι ολόκληρα χρόνια μετά την ψύχρανση των σχέσεών τους. Είκοσι χρόνια είναι πολύς καιρός. Ο «μικρός» είχε ήδη γκριζάρει, είχε μπει υπάλληλος στη Νομαρχία, είχε μια κόρη κι ούτε λόγος πια να ξαναπιάσει τις παρατημένες σπουδές του. Έτσι, η κυρία Γιάννα δεν έγινε ποτέ κυρία ιατρού και συνέχισε να είναι ράφτρα.

Δύσκολα χρόνια, πολλή δουλειά, αρκετή φτώχεια και χρόνος για τρυφερότητες δεν υπήρχε. Την κόρη της τη μεγάλωσε με αρχές και αυστηρότητα. Την έτριβε με το σφουγγάρι μέχρι να γδαρθεί το δέρμα της –«θ' αστράφτεις πάντοτε από την πάστρα, δεν είσαι γύφτισσα εσύ»-, της τραβούσε τα κοτσίδα τέρμα πάνω από το κεφάλι της να στερευθεί καλά ο μεταξωτός άσπρος φιόγκος και τσιτώνονταν τα μαλλιά της Καίτης και την έπιανε πονοκέφαλος από το σφιχτό δέσιμο – «έτσι μπράβο! Τρίχα δε θα ξεφεύγει. Η δικιά μου η κόρη δε θα εμφανίζεται ξεμαλλιασμένη σαν ζητιανάκι». Δεν τη χάιδεψε ποτέ, δεν τη φίλησε ποτέ. Κι όλα αυτά τα φιλιά που έχει κλειδωμένα μέσα της τα δίνει τώρα στα εγγόνια της, ιδίως στη Χρύσα, την αγαπημένη της.

Γιατί είναι η αγαπημένη της κι ας μην το παραδέχεται η κυρία Γιάννα. Δε θέλει να ζηλέψει η μεγάλη της εγγόνα, η συνονομάτη της. Έτσι γίνανε τα πράγματα. Η κόρη κι ο γαμπρός δώσανε το όνομά της στο πρώτο παιδί. Ήταν βλέπεις κορίτσι και, πιστεύοντας ότι το επόμενο θα ήταν αγόρι, θέλανε να κρατήσουν καβάτζα για το όνομα του συμπέθερου. Ποτέ μην κάνεις σχέδια γιατί ο Θεός γελάει! Κορίτσι και το δεύτερο. Σκέψη για τρίτο ούτε γι' αστείο. Δουλεύει η κόρη, δουλεύει ο γαμπρός, τα μοντέρνα ζευγάρια δε θέλουν κιόλας να πιέζονται, εννοούν να τη χαρούν τη ζωή τους. Κάθε καλοκαίρι πάνε διακοπές. Άκου πράγματα! Διακοπές κάθε καλοκαίρι. Η κυρία Γιάννα έφτασε πενήντα χρονών για να πάει να κάνει ιαματικά λουτρά στα Μέθανα. Κι αν δεν είχε

βγάλει αρθριτικά, ούτε λόγος να σκεφτόταν παραθερισμούς και κουραφέξαλα.

Τέλος πάντων, έτσι βγήκε η Χρύσα. Από τη γιαγιά Χρυσούλα του πατέρα. Κι όμως, κι ας μην έχει το όνομά της, είναι η αγαπημένη της άλλης γιαγιάς. Εκείνη δεν τη φωνάζει Χρύσα. Χιόνα τη λέει απ' όταν ήταν μωρό. Στην αρχή επειδή ήταν άσπρη σαν το γάλα και μετά επειδή το αγαπημένο παραμύθι της μικρής είναι η Χιονάτη. Κάθε φορά που σταματάνε στο περίπτερο, μετά την παιδική χαρά, το κορίτσι ανιχνεύει, στα κρεμασμένα στα μανταλάκια παραμυθάκια, κάθε νέα έκδοση της Χιονάτης. Γνωρίζει πια την ιστορία απ' έξω και ξεχωρίζει αμέσως τη ζωγραφιά στο εξώφυλλο.

«Άλλη Χιονάτη, γιαγιά! Πάρε μου την άλλη Χιονάτη!»

Τ' απογεύματα λέει στις εγγόνες της ξανά και ξανά την ιστορία. Δεν τη διαβάζει καν. Τόσες Χιονάτες που αγόρασε, το έχει μάθει απ' έξω το παραμύθι. Η Χρύσα δε βαριέται ποτέ να ακούει. Ούτε η μεγαλύτερη Ιωάννα. Κι όταν η αφήγηση τελειώνει, βάζει στα χέρια τους από δυο μεγάλους μαγνήτες, παλιά εργαλεία της δουλειάς της, και σκορπάει μια χούφτα καρφίτσες στο πάτωμα. Οι μικρές τρελαίνονται να πέφτουν στα τέσσερα και να τις μαζεύουν, κολώντας τες στο μέταλλο.

«Φτάνει πια!» αποφαινεται και κρατάει τις αλυσίδες για να σταματήσει τη φόρα της κούνιας. «Μεσημέριασε. Ώρα να φάμε και κάτι, Χιόνα μου».

Η μικρή διαμαρτύρεται: «Λίγο ακόμα. Πέντε λεπτάκια ακόμα». Η γιαγιά επιμένει. Ένα κλάμα πάει να ξεκινησει. Η κυρία Γιάννα είναι όμως εξασκημένη σε τέτοια παιδικά πείσματα. Την κατεβάζει με σταθερό χέρι από το παιχνίδι και της λέει χαρούμενα: «Πάμε να δούμε αν ήρθε καινούργια Χιονάτη στο περίπτερο;»

Δεν υπάρχει μεγαλύτερο δέλεαρ και το κλάμα μένει μετέωρο, δεν προλαβαίνει να ξεσπάσει. Η Χρύσα όμως την κοι-

τάζει ακόμη μουτρωμένη, σαν να μην το έχει πάρει απόφαση να καταθέσει έτσι εύκολα τα όπλα.

«Ωωω! Κοίτα εκεί ένα μεγάλο αυτοκίνητο που περνάει».

Της δείχνει τον δρόμο έξω από την παιδική χαρά. Ένα λεωφορείο τον διασχίζει αργά. Έρχεται από τη μεριά του ποταμιού και κατευθύνεται προς το κέντρο της πόλης. Το κορίτσι το κοιτάζει και, απορροφημένη από το μέγεθος και το χρώμα του, ξεχνάει την κούνια από την οποία την κατέβασαν.

Κρεμασμένο σε μια χειρολαβή, μέσα στο λεωφορείο, στέκεται ένα δεκατριάχρονο αγόρι.

Η διαδρομή αντικειμενικά είναι κουραστική. Περιστέρι-Αθηνάς θέλει χρόνο. Άσε που εννιά στις δέκα φορές τη βγάζει όρθιος. Τι εννιά στις δέκα; Δε λείει καλύτερα δέκα στις δέκα να είναι μέσα; Και τα λεωφορεία δεν περνάνε τακτικά, πάντα γεμίζουν, φίσκα. Έτσι, ο Μάχος έχει συνηθίσει να περνάει μιάμιση ώρα κάθε μέρα όρθιος.

Θα μπορούσε να κάθεται. Από την αφετηρία το παίρνει εξάλλου. Όμως είναι γύρω του γέροι, γυναίκες, μάνες με μωρά στην αγκαλιά. Δεν του 'ρχεται να στρογγυλοκαθίσει αυτός σε θέση. Ακόμα και να δει άδειο κάθισμα το προσπερνάει. Φροντίζει μόνο να πιάνει μια γωνία, αυτήν ακριβώς ανάμεσα στο κάθισμα του οδηγού και το παράθυρο. Βλέπει απ' έξω, τον φυσάει το αεράκι κι όλα είναι μια χαρά.

Δεν καταλαβαίνει τα μεγαλύτερα αδέρφια του που γκρινιάζουν για την επιλογή σχολείου. Εκείνος το θεωρεί μια εξαιρετική ιδέα του πατέρα του. Έχει έναν φίλο καρδιακό ο Διονύσης Παπαϊωάννου, παλιό του συμμαθητή από τα Τρίκαλα και ιδιοκτήτη μαγαζιού στη Σαρρή. «Ιάκωβος Γιωσίδης, επεξεργασίαι δερμάτων». Τον παρακάλεσε και δήλωσε τη δική του διεύθυνση ως διεύθυνση κατοικίας των

πέντε παιδιών του. Έτσι μπόρεσαν τα τρία αγόρια και τα δύο κορίτσια της οικογένειας να φοιτήσουν στα πρότυπα γυμνάσια της Πλάκας. Το Α΄ Αρρένων και το Α΄ Θηλέων.

Μεγάλη υπόθεση το Α΄ Αρρένων. Ο Μάχος φουσκώνει από περηφάνια κάθε φορά που λέει σε ποιο γυμνάσιο πηγαίνει. Ιστορικό σχολείο με πολύ καλούς καθηγητές. Κάθε χρονιά συναγωνίζεται το Κολλέγιο, το «Κρα Κρα Κόλετζ» όπως το λένε κοροϊδευτικά, ποιο θα έχει περισσότερες επιτυχίες στην εισαγωγή στο Πανεπιστήμιο. Τους περιφρονούν τους μαθητές του οι Πλακιώτες ότι είναι βουτυρόπαιδα, μπούληδες του μπαμπαά, βολεμένοι πριν καλά καλά βγουν στη ζωή.

Αν το κάλοσκεφτείς, κι αυτή η αντιπαλότητα μια βλακεία είναι, όπως οι περισσότερες. Εξάλλου στο Κολλέγιο δε φοιτούν μόνο τα μεγάλα τζάκια του τόπου. Στο οικοτροφείο του βρίσκονται ως υπότροφοι άριστοι μαθητές απ' όλη την Ελλάδα, ακόμα κι αγροτόπαιδα. Ούτε το Α΄ Αρρένων στερείται πλουσιόπαιδων. Μπορεί να μη στέλνουν εκεί τους γιους τους οι εφοπλιστές του Λονδίνου όπως στο «Κρα Κρα Κόλετζ» αλλά ο Μάχος έχει δυο τρεις γόνους μεγαλεμπόρων της Ερμού στην τάξη του.

Η κόντρα πάντως καλά κρατεί. Στο Ζάππειο, στις πρόβες για την παρέλαση –λόγω τοποθεσίας οι μαθητές του Πρώτου παρελαύνουν στο Σύνταγμα, μπροστά από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τον αρχιεπίσκοπο και τους άλλους επισήμους–, όταν συναντιούνται με τα κολεγιόπαιδα, τους υποδέχονται φωνάζοντας ρυθμικά το κλασικό «Κρα Κρα Κόλετζ» και κουνώντας τα χέρια τους πάνω κάτω σαν να είναι πουλιά έτοιμα να πετάξουν. Οι άλλοι δεν είναι τόσο ευφάνταστοι. Περιορίζονται σ' ένα κοινότοπο «ουουουου!» Μια χρονιά μόνο βρέθηκε ανάμεσά τους ένας υπότροφος, φτωχόπαιδο από ένα χωριό της Αρκαδίας αλλά εξαιρετικό μυαλό, που οι καθηγητές του Κολλεγίου ξετρώπωσαν στο γυμνάσιο της Τρίπολης. Αυτός, παίρνοντας επί πόνου την καζούρα, απο-

φάσισε να ξεστραβώσει τα φλωράκια που είχε για συμμαθητές και να τους πείσει ν' αντεπιτεθούν. Κόψανε νεράντζια από τις νεραντζιές του Εθνικού Κήπου, βάλανε μέσα ξυραφάκια κι αρχίσανε να τα πετάνε στα αγόρια του Πρώτου. Έγινε χαμός, ήρθαν στα χέρια, κι οι συνοδοί τους τους βούτηξαν άρον άρον και τους πήρανε πίσω στα σχολεία. Ο Κώστας, ο μεγάλος του αδελφός, του το είπε αυτό. Επί δικής του θητείας έγινε η φασαρία.

Παρά την αίγλη του σχολείου που τους εξασφάλισε η πατρική φροντίδα, τα υπόλοιπα αδέρφια, η Μαρία, ο Σωτήρης και η Παναγιώτα, δεν μπόρεσαν με τίποτα να συνηθίσουν. Κάθε μέρα γυρνάνε με παράπονα. Κουράζονται, ζεσταίνονται στη διαδρομή, νυστάζουν στην τάξη, στα κορίτσια κολάνε διάφοροι τύποι στο λεωφορείο. Μόνο ο Κώστας φαίνεται να διατηρεί καλές αναμνήσεις απ' αυτή την περίοδο της ζωής του. Τώρα πια έχει αποφοιτήσει. Φοιτητής είναι, τελευταίο έτος στο Πολυτεχνείο. Δέκα ολόκληρα χρόνια τον χωρίζουν από τον Μάχο.

Λες γι' αυτό να του αρέσει το σχολείο του και η διαδρομή μέχρι το κέντρο της πόλης; Επειδή άρεσε και στον Κώστα; Η αλήθεια είναι ότι τον μεγάλο του αδελφό τον θαυμάζει σε όλα και αγωνίζεται να του μοιάσει σε όλα. Βουτάει από τη βιβλιοθήκη του κάτι βαριά βιβλία και προσπαθεί να βγάλει νόημα απ' όσα λένε: κομμουνισμός, καπιταλισμός, υπεραξία της εργασίας, υπερρεαλισμός, νατουραλισμός, Μαρξ, Ένγκελς, Ταρκόφσκι, Γκοντάρ, Αϊζενστάιν. Όλα γίνονται ένα κουβάρι στο μυαλό του. Δεν παραιτείται όμως. Με πείσμα επιμένει και κάποια στιγμή, πού θα πάει, θα φτάσει στο σημείο να ξεχωρίσει ονόματα, να καταλάβει έννοιες. Όπως ο Κώστας.

Εκείνος γελάει. «Μη βιάζεσαι, μικρέ. Όλα στην ώρα τους». Αλλά ο Μάχος βιάζεται. Νιώθει ότι η ζωή είναι απέραντη, εκατό χρόνια να ζήσεις δεν αρκούν ούτε για να εξερευνήσεις μια

μικρή της γωνίτσα. Και αυτός θέλει να πέσει με τα μούτρα.

Σ' αυτό διαφέρει ακόμα κι από τον Κώστα. Διαφέρει απ' όλους. Η μέρα δεν του φτάνει. Πηγαίνει σχολείο, παίζει ποδόσφαιρο, διαβάζει, προπονείται στον αθλητικό όμιλο της γειτονιάς τους γιατί ένας γυμναστής που είχε πάρει σβάρνα τα δημοτικά του Περιστερίου, πριν από τέσσερα χρόνια, ψαρεύοντας νέα ταλέντα, διέγνωσε στον Μάχο προσόντα δρομέα, τετρακοσάρη για την ακρίβεια. Και μ' όλα αυτά, τη λέξη *κουράστηκα* δεν την ακούς από το στόμα του.

Τ' αδέρφια του δεν τον καταλαβαίνουν. Διχάζονται ανάμεσα στο να τον ζηλέψουν ή να τον αφήσουν στις παραξενιές του. Τις περισσότερες φορές νικάει το πρώτο. Τουλάχιστον στα μεσαία παιδιά. Τον ζηλεύουν. Ο Μάχος, σ' ό,τι κάνει, έχει την έγκριση και την υποστήριξη των γονιών τους. Λες κι εξάντλησαν την αυστηρότητα στα πρώτα τέσσερα παιδιά και κράτησαν όλη τους την επιείκεια για το στερνοπούλι.

Στον μικρό τα πάντα επιτρέπονται – να αργήσει να γυρίσει μετά το σχολείο, να δει τους φίλους του, να διαβάσει, να μη διαβάσει, να πάει στην προπόνηση, να μην πάει, να κοιμηθεί ό,τι ώρα θέλει. Ο Μάχος δεν κάνει λάθη, δε χρειάζεται επιτήρηση στο πότε μπήκε, βγήκε, έφαγε, μελέτησε. Σαν εγγόνι μεγαλώνει μέσα στο σπίτι. Εγγόνι με ελαστικούς παππούδες που τον καμαρώνουν. Μα μήπως την ηλικία παππούδων δεν έχουν οι γονείς του; Είχε φτάσει η μάνα του σαράντα πέντε όταν τον γέννησε και ο πατέρας του πενήντα τεσσάρων.

Ακόμα και το όνομά του του το έδωσαν ελεύθερο, σαν δώρο. Έχοντας εξαντλήσει τους παππουδογιαγιάδες κι από τις δυο μεριές –τα πρώτα παιδιά εξάλλου ήρθαν σωστά μοιρασμένα, αγόρι κορίτσι και πάλι αγόρι κορίτσι– στο μικρότερο ο πατέρας του κάθισε και σκέφτηκε ποιο όνομα πραγματικά του αρέσει. Κατέληξε στο Τηλέμαχος. Απ' όλα τα κείμενα που δίδαξε, τόσα χρόνια φιλόλογος σε γυμνάσια, η *Οδύσσεια* είναι το αγαπημένο του.

Του κυρ Διονύση λοιπόν ιδέα ήταν το Τηλέμαχος και την επέβαλε χωρίς να συμβουλευτεί τη γυναίκα του. Πού να τους ξέρει εξάλλου τους αρχαίους μύθους η κυρία Κατερίνα; Το δημοτικό έχει τελειώσει μόνο, κόρη περιβολαραίων από την άλλη μεριά του ποταμιού. Ο πατέρας της ωστόσο είχε εκτίμηση στα γράμματα και τα κορίτσια του θέλησε να τα δώσει σε σπουδαγμένους. Έτσι, προτίμησε για γαμπρό τον Διονύση Παπαϊωάννου, πάμφτωχο Τρικαλινό, αλλά καθηγητή στο γυμνάσιο και θερμά συστημένο από τον παπά της ενορίας τους ως άνθρωπο με σωστές αρχές, θεοσεβούμενο. Τις Κυριακές πήγαινε κι έψελνε ο Διονύσης. Στην εκκλησία τον πρόσεξε ο παπα-Σταμάτης και τον έκανε προξενιό στην Κατερίνα που είχε προίκα αλλά ήταν του δημοτικού και κόντευε τα τριάντα. Δυο παραπάνω λόγιοι να μην πολυφειρίσει ο πατέρας της την οικονομική κατάσταση του υποψήφιου γαμπρού.

Παντρεύτηκαν λοιπόν η Κατερίνα κι ο Διονύσης κι ενώ ταλαιπωρήθηκαν μέχρι να έρθει το πρώτο παιδί –κοντά πέντε χρόνια τους πήρε για να γεννηθεί ο Κώστας–, μετά πήραν φόρα. Ακολούθησαν απανωτά τέσσερα πιτσιρίκια και η προίκα της Κατερίνας, το μερτικό της από τα περιβόλια του πατέρα της που άρχισαν να γίνονται οικόπεδα, ξεκοκαλιζόταν σιγά σιγά για να μπορέσει να τα φέρει βόλτα αυτή η μεγάλη οικογένεια. Πού να προλάβει και πόσα να καλύψει ο μισθός του καθηγητή;

Ο Μάχος τραμπαλίζεται μέσα στο λεωφορείο που σαν αργοκίνητο καράβι πηγαίνει προς το κέντρο της πόλης, χωρίς να τον απασχολούν τέτοια προβλήματα. Δεν ξέρει εξάλλου το μέγεθος της οικονομικής στενότητας των δικών του. Βλέπει κάποια πράγματα, υποψιάζεται άλλα, όμως η πλήρης εικόνα του διαφεύγει. Μόλις τώρα αφήνει πίσω του την παιδική ηλικία. Κι είπαμε, εκείνος είναι ο χαϊδεμένος, όσο μπορούν οι γονείς του δεν του χαλάνε χατίρι. Είναι όμως κι ο χαρακτήρας του. Δε θέλει πολλά παιχνίδια κι άλλες πολυτέλειες

για να είναι ευχαριστημένος. Μια μπάλα και μια αλάνα για το ποδόσφαιρό του, το γήπεδο του ομίλου για τις προπονήσεις του, δρόμους για τις βόλτες του και τη βιβλιοθήκη του Κώστα. Δε νοιάζεται για λούσα. Όπως η Μαρία, η μεγάλη του αδελφή, που είναι πια κοπέλα είκοσι χρονών κι όλο παραπερνιέται για τα φουστάνια που δεν έχει, για τον κινηματογράφο που δεν μπορεί να πάει παρά στη χάση και στη φέξη, για τις φίλες της που όλο έξω είναι, που όλο εκδρομές κανονίζουν. Και γκρινιαίνει και φωνάζει και χτυπιέται και κοκκινίζουν τα μάγουλά της από τα χαστούκια του πατέρα.

«Σταμάτα, μικρέ! Εσύ δεν ξέρεις τίποτα», τον έκοψε ο μεγάλος αδελφός μια φορά που ξύπνησε το πρωί και βρήκε τη Μαρία με πρησμένα μάτια από το κλάμα. Κάτι περιφρονητικό πήγε να πει, ότι αμάν πια αυτή η αδελφή του, όλο κάτι της φταίει. Κι αγρίεψε ο Κώστας. «Σκασμός, μικρέ! Εσύ να μη μιλάς. Στα όπα όπα σ' έχουν. Το ξέρεις ότι ο πατέρας χθες την έκανε μαύρη στο ξύλο γιατί άργησε να γυρίσει; Κι ήταν και σαββατόβραδο». Του έδειξε εμφαντικά τη δερμάτινη λωρίδα κρεμασμένη στον διάδρομο, δίπλα στο παντελόνι του Διονύση.

Ξύλο; Και μάλιστα με τη λωρίδα; Ο πατέρας του; Ο δικός του πατέρας; Κάτι δεν του κολλάει, κάτι τον ζορίζει όπως μια πικρή μπουκιά που σφηνώνει στον οισοφάγο και δεν κατεβαίνει πιο κάτω. Μια και δεν έχει νόημα όμως να προσπαθεί να ξεδιαλύνει πράγματα που δεν καταλαβαίνει, τ' αφήνει πέρα και γυρνάει στα δικά του. Βόλτες, ποδόσφαιρο, προπονήσεις, το σχολείο του στην Αθήνα και η μαγευτική διαδρομή για να πάει σ' αυτό.

Ασθμαίνοντας το λεωφορείο πλησιάζει στο τέρμα του, στην οδό Αθηνάς, στην Ομόνοια. Ο Μάχος περιμένει να κατέβει όλος ο κόσμος και βγαίνει τελευταίος. Έχει ώρα μπροστά του. Πάντοτε ξεκινάει νωρίτερα από το σπίτι. Όχι μόνο τώρα που είναι απογευματινός. Και το πρωί ακόμα ξυπνάει

από τα ξημερώματα για να μπορεί ν' απολαύσει το περπάτημα από τη στάση μέχρι τη μεγάλη πόρτα του Α' Αρρένων.

Μα κοίτα ένας κόσμος! Κοίτα άνθρωποι, φωνές, μαγαζιά, κίνηση! Μέχρι κι οι πρώτοι τουρίστες έχουν κάνει την εμφάνισή τους στη μαγιάτικη Αθήνα. Μια πανύψηλη ξανθιά κοπέλα τον προσπερνάει. Φοράει ένα λουλουδάτο φόρεμα που αφήνει ελεύθερα τα μαυρισμένα της πόδια. Κάτι πόδια ατέλειωτα. *Σουηδέζα θα είναι, σκέφτεται ο Μάχος. Οι Ελληνίδες δεν τα φοράνε τόσο κοντά. Ξεροκαταπίνει. Πάει κάμποσος καιρός που τον ταράζει να βλέπει όμορφες γυναίκες.*

Η τουρίστρια προχωράει προς τα σιντριβάνια της πλατείας. Βγάζει τα σανδάλια της και βουτάει τα πόδια της στο νερό. Ο Μάχος τη χαζεύει. Η κοπέλα τον αντιλαμβάνεται και του κλείνει πειρακτικά το μάτι. Έχει γούστο αυτό το αγόρι που την κοιτάζει με τέτοια ένταση. Είναι ομορφούλικο κι ας μη μοιάζει με ελληνόπουλο ή μάλλον με την εικόνα που έχουν στη Σουηδία για τα ελληνόπουλα. Ότι είναι ξερακιανά, με δέρμα σαν το καβουρδισμένο στάρι και μαλλιά σαν το κοράκι. Και τώρα αυτό το ξανθούλικο με τα γαλάζια μάτια... Χαριτωμένο είναι όμως. Του ξανακλείνει το μάτι και του χαρίζει το πιο λαμπερό της χαμόγελο.

Ο Μάχος ξεροκαταπίνει και κάτι μυρμηγκιάζει μέσα του. Μια έντονη ευχαρίστηση. Πριν από έναν χρόνο τού είχε χαμογελάσει με τον ίδιο τρόπο ο Φώτης, ο κουρέας της γειτονιάς τους. Τον είχε στείλει η μάνα του να κόψει τα τσουλούφια που είχαν μακρύνει τόσο, ώστε πια πέφτανε και σκεπάζανε τα μάτια του. Τον κάθισε στην καρέκλα ο Φώτης κι άρχισε την πάρλα.

«Πόσο μεγάλωσες, Μαχούλη!» Να το πρώτο χαμόγελο μέσα από τον καθρέφτη. «Ολόκληρος άντρας έγινες». Να και το φευγαλέο άγγιγμα στο σβέρκο του έτσι όπως στερέωσε την πλαστική ποδιά γύρω από τον λαιμό του. «Τι κάνει ο μπαμπάς; Η μαμά;» Τα δάχτυλά του περνούσαν μέσα από

τα τσουλούφια του για να μετρήσει το μήκος τους αλλά παρακαθυστερούσαν. «Ποια τάξη πηγαίνεις τώρα είπαμε;»

Έσφιξε τα δόντια ο Μάχος, απαντούσε μονολεκτικά, μια δυο φορές τον αγριοκοίταξε, τον πλήρωσε πετώντας του τα κέρματα πάνω στον πάγκο κι έφυγε τρέχοντας. Θυμόταν για μέρες αυτό το κούρεμα μ' ένα αίσθημα αναγούλας κι αρνήθηκε σθεναρά να ξαναπάει στο μπαρμπέριχο του Φώτη. Φώναζε η κυρία Κατερίνα πως δεν είναι δυνατό ν' αφήσει τα μαλλιά του σ' αυτό το χάλι αλλά ο Μάχος μουλάρωσε κι όλο «όχι» και «όχι» ήταν.

Τη λύση έδωσε ο Κώστας που σαν κάτι να κατάλαβε. Τον πήρε μαζί του να κουρευτεί σ' ένα κομμωτήριο στην Πατησίων όπου πηγαίνει κι ο ίδιος. Εκεί δουλεύανε μόνο κορίτσια. Τον ανέλαβε η Μάνια, μια στρουμπουλούλα με κοντή φουστίτσα. Του χάρισε ένα σωρό χαμόγελα και γλυκόλογα αλλά τον Κώστα κάρφωνε με το βλέμμα της. «Μαύρα μάτια κάναμε να σε δούμε», του παραπονέθηκε. «Καλά!» γέλασε ο μεγάλος αδελφός. «Είχα δουλειές». «Αν θέλουμε το πιστεύουμε», του παραπονέθηκε η Μάνια, αναστενάζοντας βαθιά. Φεύγοντας ο Κώστας δεν άφησε λεφτά. Αυτό έκανε τον Μάχο λίγο να ντραπεί. Δεν τόλμησε όμως να πει κάτι. Ήταν τέτοια ανακούφιση η διαδοχή του Φώτη με τα γλιστερά δάχτυλα από τη Μάνια με το πράσινο μίνι.

Μίνι φοράει και η τουρίστρια στο σιντριβάνι. Τα λουλούδια στο φουστάνι της είναι σ' όλα τα χρώματα. Κόκκινα, κίτρινα, μοβ, γαλάζια, πορτοκαλιά. Ένα καλειδοσκόπιο που τον ζαλίζει. Το ύφασμα τραβιέται πιο ψηλά στα πόδια της όταν η κοπέλα δρασκελίζει το πέτρινο πεζούλι και σκύβει για να ξαναφορέσει τα σανδάλια της. Αρχίζει να προχωράει προς τη μεριά της Πατησίων. Σε λίγο ο Μάχος δεν μπορεί να διακρίνει παρά το ξανθό χνάρι από τα μαλλιά της. Τότε μόνο αποφασίζει να ξεκουνήσει από τη θέση του και να συννεχίσει τον δρόμο του προς το Μοναστηράκι.

Χρύσα και Μάχος, Μάχος και Χρύσα. Ένα αγόρι κι ένα κορίτσι. Ένας μαθητής και μια μαθήτρια. Που μετά γίνονται ένας φοιτητής και μια φοιτήτρια. Και μετά ένας χημικός μηχανικός και μια δικηγόρος. Ζουν στην Αθήνα. Δηλαδή... όχι πάντα. Ερωτεύονται – ο Μάχος περισσότερο από τη Χρύσα. Ταλαιπωρούνται – η Χρύσα περισσότερο από τον Μάχο. Ίσως όμως κι όχι... Ενθουσιάζονται, πενθούν, διασκεδάζουν, πέφτουν και ξανασηκώνονται. Οι δρόμοι τους διασταυρώνονται πολλές φορές, χωρίς όμως ποτέ να συναντηθούν οι δυο τους. Και αυτό το κάτι παραπάνω, αυτό που όλοι οι άνθρωποι ονειρεύονται να ζήσουν, φαίνεται να τους ξεφεύγει. Γιατί στην αληθινή ζωή τα πράγματα δεν έρχονται πάντοτε όπως θα έπρεπε να έρθουν.

Ή μήπως όχι;

*Μια ιστορία για δυο ανθρώπους στην ίδια πόλη,
ένα βιβλίο για τις χαρές και τις λύπες που φέρνουν
μαζί τους τα χρόνια καθώς περνούν, αλλά και για
τη μαγεία που μας περιμένει στην επόμενη στροφή,
όταν πια έχουμε πάψει να πιστεύουμε σε αυτήν.*

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

www.psichogios.gr

ISBN: 978-618-01-2913-7

9 786180 129137

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 22461

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ Ξ Ε Π Α Φ Η